

TEZA:

Bez wątpienia Obwiniony radca prawny dopuścił się deliktów dyscyplinarnych, zarzuconych mu we wniosku o ukaranie. Sam fakt "dojścia do porozumienia z pokrzywdzoną" poprzez dobrowolny zwrot przez radcę prawnego wynagrodzenia na rzecz pokrzywdzonej, już po złożeniu skargi przez pokrzywdzoną oraz po wezwaniu obwinionego do złożenia wyjaśnień nie mógł stanowić okoliczności ekskulpującej Obwinionego.

Sygn. akt WO-161/22**ORZECZENIE**

z dnia 23 listopada 2022 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych**w Warszawie****w składzie:****Przewodniczący:** SWSD Krzysztof Górecki**Sędziowie:** SWSD Katarzyna Broclawik -sprawozdawca

SWSD Rafał Rybnik

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Bogusławy Boyen

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 listopada 2022 r. w Warszawie

sprawy radcy prawnego W. K. (K.) nr wpisu (...), obwinianego o:

- popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

-popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 44 ust. 1, art. 8 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 36 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych oraz art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu odwołania obwinionego radcy prawnego W. K. (K.) z dnia 29 czerwca 2022 r.

od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 23 marca 2022 r. sygn. akt D 91/21

orzeka:

- I. utrzymuje w mocy orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 23 marca 2022 r. sygn. akt D 91/21,
- II. zasądza od obwinionego W. K. koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej wysokości kwocie 1.800,00 zł (słownie: jeden tysiąc osiemset złotych 00/100) zł płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym orzeczeniem Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP uznał obwinionego radcę prawnego W. K. winnym popełnienia deliktów dyscyplinarnych polegających na

tym, że:

1. Unikał kontaktu z klientem M. L. i nie informował o przebiegu sprawy o egzekucję zaległych alimentów i w sprawie o podwyższenie alimentów na rzecz małoletniej córki w okresie od marca 2020 roku do 19 maja 2020 roku oraz unikał kontaktu z klientem w kwestii rozliczenia w okresie przypadającym od 19 maja 2020 roku do 5 listopada 2020 roku tj. o dopuszczenie się przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do Uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (DZ. U. z 2020 r., poz. 75 z późn. zm.) i za ten czyn na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych wymierzył mu karę grzywny;
2. w okresie od 19 maja 2020 roku do 5 listopada 2020 roku radca prawny nie rozliczył się z klientem z pobranego wynagrodzenia pomimo przyjęcia wynagrodzenia za prowadzenie z góry i ustania stosunku prawnego na podstawie którego radca prawny świadczył usługi przed zakończeniem sprawy tj. o dopuszczenie się przewinienia dyscyplinarnego stypizowanego w art. 44 ust. 1, art. 8 i 12 ust. 1 w zw. z art. 36 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do Uchwały Nr 3/2014

Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w związku z art. 64 ust. 1 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (DZ. U. z 2020 r., poz. 75 z późn. zm.) i za czyn ten na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych wymierzył mu karę upomnienia.

Na podstawie art. 65¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych kary orzeczone w pkt 1-2 OSD połączył w ten sposób, że orzekł jako karę łączną karę nagany;

Dodatkowo podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych zasądził od obwinionego radcy prawnego W. K. na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego kwotę 1 000 (jeden tysiąc) złotych.

Od powyższego orzeczenia w ustawowym terminie odwołanie wniósł obwiniony, zaskarżając \v całości orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych, zarzucając mu:

1. Nieważność postępowania w sytuacji usprawiedliwionej nieobecności tj. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 439 §1 pkt 11 k.p.k., co skutkowało bezwzględną przyczyną odwoławczą przed sądem I instancji;
2. Błędna ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że obwiniony nie usprawiedliwił swojej nieobecności podczas rozprawy w dniu 3 marca 2022 r., podczas kiedy obwiniony w dniu rozprawy o godz. 6:51 i 7:02 przesłał na adres e-mail: (...), usprawiedliwienie swej nieobecności z wnioskiem o odroczenie rozprawy i wyznaczenie nowego terminu;
3. Rażącej obrazę prawa procesowego, tj. art. 6 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 374 §1 k.p.k. w zw. z art. 117 §2 k.p.k., art. 424 k.p.k., a także art. 68 (3) ust. 5 ustawy o radcach prawnych;
4. Art. 92 k.p.k. poprzez nie wzięcie pod uwagę przez organ prowadzący postępowanie przy wydawaniu orzeczenia wszystkich okoliczności ujawnionych w trakcie postępowania mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. w szczególności wyjaśnień obwinionego z dnia 8 października 2021 r.;
5. Art. 4 k.p.k. w związku z art. 7 k.p.k. w związku z art. 92 k.p.k. w związku z art. 94 §1 pkt 5 k.p.k. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz nieuwzględnienie całokształtu ujawnionych okoliczności sprawy (wyjaśnień obwinionego), co skutkowało brakiem

wyczerpującego i logicznego uargumentowania orzeczenia jak również jego uzasadnienia;

6. Art. 424 §1 k.p.k. poprzez nie wykazanie jakie fakty zostały uznane za udowodnione bądź nieudowodnione.

II. Przeprowadzenie dowodu z wydruku strony internetowej: (...) na okoliczności należytego usprawiedliwienia nieobecności obwinionego na rozprawie w dniu 3 marca 2022 r. oraz wniosku o odroczenie rozprawy i wyznaczenie nowego terminu z udziałem obwinionego;

Wskazując na powyższe obwiniony wniósł o:

1. Uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie do ponownego rozpoznania sprawy przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Izby Radców Prawnych z udziałem obwinionego ewentualnie
2. Zmianę zaskarżonego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Izby Radców Prawnych i uznanie obwinionego za niewinnego zarzucanego mu czynu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 74¹ pkt 1 URP, w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego (dalej k.p.k.). Wobec braku w ustawie przepisów dotyczących sposobu konstruowania środków odwoławczych, odwołanie od orzeczenia okręgowego sądu dyscyplinarnego spełniać musi wymagania stawiane w art. 427 § 1 i 2 k.p.k.

Obwiniony zaskarżył orzeczenie w całości i choć w petitum odwołania nie określił, czy jest wnoszone na korzyść, to wskazuje na to treść uzasadnienia odwołania.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny (dalej: WSD) w całości podzielił stanowisko Sądu I instancji oraz oceny zawarte w uzasadnieniu orzeczenia i w całości przyjął je za własne.

Zarzuty podniesione w odwołaniu w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 68³ ust. 2 ustawy o radcach prawnych niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawę, posiedzenie lub na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należycie usprawiedliwią oni swoją

nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwaniu rozprawy lub posiedzenia lub o nieprzeprowadzanie czynności przed rzecznikiem, albo sąd dyscyplinarny lub rzecznik dyscyplinarny z ważnych przyczyn uzna ich obecność za konieczną.

Zgodnie z art. 681 ust. 5 ustawy o radcach prawnych należyte usprawiedliwienie niestawiennictwa obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie lub na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego wymaga wskazania i uprawdopodobnienia wyjątkowych przyczyn, zaś w przypadku choroby - przedstawienia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie.

Sąd I instancji słusznie przyjął, że email, który wpłynął do OIRP w dniu rozprawy po godz. 8.33 nie zawierał udokumentowania okoliczności, na które powoływał się obwiniony, w związku z tym Sąd ten prawidłowo uznał

nieobecność obwinionego za nieusprawiedliwioną jako niewypełniającą wszystkich przesłanek art. 68³ ust. 5 ustawy o radcach prawnych. Wobec faktu, że treść emaila obwinionego, załączonego do odwołania jest tożsama z treścią emaila, na podstawie którego Sąd I instancji uznał nieobecność obwinionego na rozprawie w dniu 3 marca 2022 roku za nieusprawiedliwioną nie było potrzeby prowadzenia dowodu na okoliczność, która została wykazana przed Sądem I instancji.

Wbrew twierdzeniom odwołania, Sąd I instancji dopuścił dowody z dokumentów, znajdujących się w aktach sprawy i uznał je za ujawnione bez odczytania w trybie art. 394 § 2 k.p.k. Wprawdzie z protokołu rozprawy nie wynika wprost, że wyjaśnienia obwinionego, złożone pismem z dnia 8 października 2021 roku do akt sprawy były dokumentem, który dopuścił Sąd I instancji (sąd ten nie wymieniał i nie oznaczał indywidualnie dopuszczanych dokumentów), to w uzasadnieniu orzeczenia Sąd I instancji wprost wskazał, że wyjaśnienia te zostały wzięte pod uwagę przy wydawaniu zaskarżonego orzeczenia.

Sąd I instancji w sposób prawidłowy i zgodny z przepisami ustawy o radcach prawnych uznał nieobecność obwinionego za nieusprawiedliwioną, natomiast w niniejszej kwestii nie było potrzeby odpowiedniego stosowania przepisów kodeksu postępowania karnego, albowiem zasady usprawiedliwiania niestawiennictwa obwinionego zostały w sposób kompleksowy i autonomiczny uregulowane w ustawie o radcach prawnych. Zgodnie bowiem z art. 74¹ tej ustawy jedynie w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się

odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego.

Pod pojęciem odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego należy rozumieć nakaz posłużenia się analogią z ustawy jako sposobem stosowania prawa w wypadkach wskazanych przez przepis odsyłający. Dlatego też w sposób prawidłowy Sąd I instancji posłużył się art. 394 § 1 k.p.k. dopuszczając jako dowód w niniejszej sprawie dokument z dnia 8 października 2021 roku, zawierający wyjaśnienia obwinionego, uznając go za ujawniony bez odczytania.

Sąd I instancji, wbrew zarzutom odwołania wskazał, że stan faktyczny sprawy ustalił na podstawie zeznań pokrzywdzonej oraz świadka J. K. Wskazał przy tym, że zeznaniom tego świadka dał w całości wiarę, pokrywały się one bowiem w całości z zeznaniami pokrzywdzonej, a sam świadek był osobą w żaden sposób nie zainteresowaną tym, aby bezpodstawnie obciążać swoimi zeznaniami obwinionego. Sąd I instancji nie wskazał wprawdzie wprost w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia czy dał wiarę wyjaśnieniom obwinionego, jednakże w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego wyjaśnienia te zostały wzięte pod uwagę przez Sąd I instancji, inna jedynie była ocena zachowania obwinionego w punkcie widzenia zasad, wynikających z Kodeksu Etyki Zawodowej Radców Prawnych.

W tym zakresie ocenę przyjętą przez Sąd I instancji Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał za prawidłową, a co za tym idzie za prawidłowe uznał przyjęte przez ten sąd rozstrzygnięcie co do winy i co do kary. Bez wątplenia obwiniony radca prawny dopuścił się deliktów dyscyplinarnych, zarzuconych mu we wniosku o ukaranie. Sam fakt :”dojścia do porozumienia z pokrzywdzoną” poprzez dobrowolny zwrot uzgodnionej kwoty już po złożeniu skargi przez pokrzywdzoną oraz po wezwaniu obwinionego do złożenia wyjaśnień nie mógł stanowić okoliczności ekskulpującej obwinionego.

Odnośnie kar, wymierzonych obwinionemu oraz orzeczonej kary łącznej Wyższy Sąd Dyscyplinarny wziął pod uwagę stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez obwinionego oraz baczył na to, czy wymierzona kara nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając w szczególności sposób zachowania się obwinionego oraz rodzaj i stopień naruszonych przez niego obowiązków. Oceniając rodzaj i stopień naruszonych przez obwinionego obowiązków, Sąd uznał go za znaczny, zwłaszcza w zakresie drugiego z czynów. Należy podkreślić, że ustawodawca działał w szczególnym zaufaniu do zawodu radcy prawnego jako zawodu zaufania publicznego, a w ocenie Sądu obwiniony tego szczególnego stosunku zaufania

nadużył.

Według Sądu orzeczona kara pieniężna spełni cele kary, zarówno cel prewencyjny w stosunku do obwinionego, jak również cel związany ze społecznym jej oddziaływaniem. Wymierzenie obwinionemu łącznej kary nagany powinno zdaniem Sądu, wzbudzić w obwinionym refleksję nad jego niewłaściwym postępowaniem, a jednocześnie zdolne jest umocnić w społeczeństwie przekonanie, że czyny, których dopuścił się obwiniony spotkały się z adekwatną, skuteczną i nieuchronną reakcją sądów dyscyplinarnych.

Orzeczenie lżejszej kary mogłoby prowadzić u obwinionego do ugruntowania poczucia swoistej bezkarności i możliwości dalszego lekceważenia rygorów i zasad obowiązujących radców prawnych w zakresie realizowania obowiązków, wynikających z ustawy o radcach prawnych oraz z Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

O kosztach postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym orzeczono na podstawie art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych.